

Miljøgodkendelse

Kyllingeopdræt og grise
Saksagervej 190, Vrå
Udvidelse fra 223 DE til 623 DE

Husdyrgodkendelsesloven § 12
Dato for gyldighed: 07. marts 2016
Journalnummer 09.17.18-P19-18-15

Indholdsfortegnelse

1	Miljøgodkendelsens/Tillæggets omfang	3
1.1	Resumé	3
1.2	Offentlighed.....	4
1.3	Klagevejledning	5
1.4	Gyldighed.....	5
1.5	Meddelelsespligt.....	5
1.6	Revurdering af miljøgodkendelsen	6
1.7	Ophør.....	6
1.8	Godkendelsens indhold og vurderinger	6
2	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	7
2.1	Nye og eksisterende anlæg på ejendommen	7
2.2	Anlæggets beliggenhed ift. fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	7
2.3	Placering i landskabet.....	8
3	Husdyrholdet og produktionsforhold	9
3.1	Husdyrholdet og staldanlæg.....	9
3.2	Fodring	10
4	Gødningstyper og -håndtering.....	12
4.1	Husdyrgødning	12
4.2	Fosforindhold i husdyrgødningen	13
4.3	Staldteknologi	14
5	Gener fra husdyrbrugets anlæg.....	15
5.1	Lugt	15
5.2	Fluer og skadedyr.....	16
5.3	Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner	17
5.4	Transport.....	17
6	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø.....	18
6.1	Ammoniakfordampning og naturområder	18
6.2	Udbringningsarealer	20
6.3	Fjord og hav.....	21
6.4	Grundvand	23
7	Egenkontrol, management og alternative løsninger.....	24
7.1	Management og egenkontrol.....	24
7.2	Alternative løsninger.....	25
8	Bilag	26
Bilag 1.	Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)	26
Bilag 2.	Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre	29
Bilag 3.	Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	30
Bilag 4.	Detaljeret vurdering af påvirkning af Skagerak. Hjørring Kommune	37
Bilag 5.	Detaljeret vurdering af påvirkning af Limfjorden. Brønderslev Kommune.	40
Bilag 6.	Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter	43

1 Miljøgodkendelsens/Tillæggets omfang

1.1 Resumé

Erik Saksager, Saksagervej 190, Vrå, har ansøgt om en miljøgodkendelse¹ af en udvidelse fra 223 DE² i slagtesvin og slagtekyllinger til 623 DE. Udvidelsen handler kun om produktion af slagtekyllinger.

I forbindelse med udvidelsen skal der bygges tre nye kyllingehuse, umiddelbart i tilknytning til det eksisterende kyllingehus, se forside-tegning.

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 17972294. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse i bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet samme CVR nr.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem første gang den 23.10.2015.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler³. Godkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1*)
- Ophør (*vilkår 1.7.1*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 3.1.1*)
- Fodring, indhold af fosfor (*vilkår 3.2.2*)
- Pumpning af gylle fra beholder til gyllevogn (*vilkår 4.1.1*)
- Aftale med biogasanlæg (*vilkår 4.1.2*)
- Dybstrøelse (*vilkår 4.1.3*)
- Placering af evt. markstak (*vilkår 4.1.4*)
- Sædskifte med et maksimalt udvaskningsindeks (*vilkår 6.3.1*)
- Overskud af fosfor (*vilkår 6.3.2*)
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 7.1.1*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

² De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen - Bek. nr. 853 nr. 30.06.2014 om erhvervsmaessigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - med efterfølgende ændringer.

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer og vilkår vedr. fodring er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri, pelseri eller lignende.
- Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter er overholdt skal opbevares: gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v..
- Til dokumentation for at gylle leveres til biogasanlæg, skal der laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelse af gylle.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne godkendelse.

1.2 Offentlighed

Ansøgningen blev offentliggjort den 27.10.2015. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 21.01.2016 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger.

Der indkom bemærkning fra én nabo og fra ansøger selv.

Bemærkningen fra naboen vedrører bekymring for, at en øget produktion, vil give dem større lugtgener. Der er ikke afstandskrav til naboer på ejendomme med landbrugspligt og de lovpligtige lugtgeneafstande er i øvrigt overholdt. Bemærkningerne har derfor ikke ført til ændringer i udkastet.

Bemærkningerne fra ansøger

Ansøger ville gerne have ændret på forudsætningerne for produktion af slagtesvinene: Ændrede vægtgrænser, så der kan produceres 5.120 stk pr. år mod 4.800, men indenfor samme antal dyreenheder. Desuden ønsker ansøger vilkåret om maksimal mængde kvælstof af dyr annulleret, og at der i stedet bruges normtal for produktionen. Endelig pegede ansøger på nogle få "slåfejl".

Kommunen har beregnet konsekvenserne af de ønskede ændringer.

- De medfører øget krav til lugtgeneafstanden til enkeltbolig og til byzone, men de lovpligtige afstande er stadig overholdt.
- Fordampningen af ammoniak fra stald og lager ændres fra 9.572 til 9.563 kg N pr. år. Der er tale om en nedgang, vurderer kommunen at det ikke har betydning for den oprindelige naturvurdering.
- Beregningerne af udvaskning fra rodzonen forbliver uændrede, hvorfor det ikke ændrer på kommunens vurdering af konsekvensen for overfladevande og grundvand.

De omtalte ændringer er derfor indføjet i denne endelige godkendelse.

1.3 Klagevejledning

Ansøger selv kan klage over kommunens afgørelse – dvs. denne godkendelse – indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen, som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klagen skal være modtaget senest den 5. april 2016 kl. 23.59.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr på 500 kroner. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen.

Afgørelsen kan godt tages i brug, selvom der klages over den – med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Udnyttes en afgørelse, der er klaget over, sker det for egen regning og risiko. Natur- og Miljøklagenævnet har også mulighed for at ændre eller ophæve en afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4 Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1 Godkendelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejdet er igangsat inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt.

Godkendelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet jf. § 33 stk. 3 i husdyrbrugsloven regnet fra afslutning af bygge- og anlægsarbejdet.

1.5 Meddelelesespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår⁴.

⁴jf. Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

1.6 Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse og eventuelle tillæg skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering⁵. Den første regelmæssige vurdering af denne miljøgodkendelse skal dog foretages, når der er gået 8 år.

1.7 Ophør

Vilkår:

- 1.7.1 Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredding. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

1.8 Godkendelsens indhold og vurderinger

Der er ansøgt om udvidelse fra 223 DE⁶ i slagtesvin og slagtekyllinger til 623 DE. Udvidelsen handler kun om produktion af slagtekyllinger. Dog ændres antal producerede slagtesvin fra 4.800 til 5.120 stk. pr. år, men med ændret vægtinterval er produktion i dyreenheder det samme før og efter udvidelsen.

I forbindelse med udvidelsen skal der bygges tre nye kyllingehuse, umiddelbart i tilknytning til det eksisterende kyllingehus.

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi (Best Available Technology). BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EUdirektivets krav herom. Der skal redegøres for BAT på følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

⁵ jf. Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen - Bek. nr. 853 nr. 30.06.2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - med efterfølgende ændringer.

2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

2.1 Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der er søgt om opførelse af tre nye kyllingehuse på hver ca. 2.500 m². Bygningerne opføres med en taghældning på 15 gr og med samme kiphøjde som det eksisterende kyllingehus (ca. 7 m). Første etape omfatter to huse (bygning 7 og 8) med fuld produktion efter 3 år. I anden etape opføres det tredje hus, hvor fuld produktion opnås efter 5 år.

Anlægstegning. De to kyllingehuse- nærmest den eksisterende- opføres i fase et. En større udgave af anlægstegningen ses i bilag 2

Det vurderes, at der ikke er væsentlige hensyn til landskab, natur miljø samt naboer, der taler imod den foreslåede placering af gyllebeholderen (se afsnit 2.3. "Placering i landskabet").

2.2 Anlæggets beliggenhed ift. fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret, at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

2.3 Placering i landskabet

Der er ingen specielle udpegninger (værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab mm.) i området, hvor husdyrbruget er placeret. Desuden bliver de ønskede staldbygninger opført i umiddelbar tilknytning til det eksisterende anlæg.

3 Husdyrholdet og produktionsforhold

3.1 Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1 Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt/aldersgrænser	Antal Årsdyr	DE	Antal stipladser
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67).	2 eksisterende	32-170 kg	5.130	131,3	1.150
Slagetekyllinger, 36 dg, fast gulv med strøelse	6 eksisterende	*	300.000	104,5	42.000
Slagetekyllinger, 36 dg, fast gulv med strøelse	7, 8 og 9 nye	*	1.110.000	386,8	135.000
Dyreenheder i alt	*	*	*	622,6	*

De nummererede staldafsnit ses på anlægstegningen ovenfor.

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser eller produktionstid indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag vedr. staldindretning frem til næste revurdering. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Kommunen har foretaget denne beregning af BAT-niveauet for produktionen:

	Antal årsdyr	Vejledende ammoniakemission	
		Kg N/ år / dyr	kg N/år
Slagtesvin i eksisterende bygninger	4.800	0,429	2.057
Slagtekyllinger i eksisterende bygninger	300.000	12,828/1.000	3.848
Slagtekyllinger i nye bygninger	1.110.000	10,672/1.000	11.846
Den samlede emission fra anlæg må maksimalt være:			17.752

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der vil være en emission fra den ansøgte produktion på 9.572 kg N/år.

BAT kravet i forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) er dermed overholdt.

3.2 Fodring

Vilkår:

3.2.1 Foderblandinger til slagtesvin skal være tilsat fytase i henhold til normer for næringsstoffer, og der skal anvendes optimerede foderblandinger indenfor hver dyregruppe (fasefodring) for at opnå bedste foderudnyttelse.

3.2.2 Med hensyn til fosfor må foder til slagtesvinene maksimalt indeholde 4,59 g fosfor pr.

Det maksimale N ab dyr for slagtesvin er beregnet efter følgende formel: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst})$, hvor afgangsvægt er 105 kg, indgangsvægt er 30 kg, FE pr. kg. tilvækst er 2,70 og gram råprotein pr. FE er 150 g.

De angivne vilkår om maksimalt N ab dyr betyder, at ansøger kan justere på disse parametre, når blot N ab dyr ikke overstiger det maksimalt tilladte. Dette giver ansøger en vis fleksibilitet og sikrer samtidig, at den samlede fordampning af ammoniak fra staldene ikke overstiger det niveau, der er grundlaget for denne godkendelse.

Dokumentation for beregningen af N ab dyr pr dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet.

Vilkår vedrørende indhold af fosfor i foderet til slagtesvin er stillet af hensyn til fosfortilførslen til udspretningsarealerne, se mere i afsnit 4.1. Husdyrgødning. "Husdyrgødning" og 6.3 "Fjord og hav"

I ansøgningen er indholdet i foderet til slagtesvinene opgivet til at være 4,59 g fosfor/FE. . Denne værdi indgår som forudsætning for beregningen af og det tilladte overskud af fosfor på bedriften og dermed den beregningen udvaskning af fosfor til havmiljøet.

Der er ikke fastsat vilkår om indholdet af kvælstof (protein) eller fosfor i foderet til slagtekyllinger.

Det skyldes, at al gødningen fra kyllingerne ikke udsprede på egne eller forpagtede arealer, som denne godkendelse omfatter. Al gødningen afsættes til biogasanlæg, der sørger for afsætning til interesserede landmænd, se vilkår 4.1.3.

4 Gødningstyper og -håndtering

4.1 Husdyrgødning

Vilkår:

- 4.1.1 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.
- 4.1.2 Al husdyrgødningen fra kyllingeproduktionen skal afsættes til biogasanlæg. Der skal laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelsen af gylle svarende til 491 DE. Aftalen skal kunne fremvises, når kommunen forlanger det.
- 4.1.3 Andelen af dybstrøelse, der afsættes direkte fra stalden til biogasanlæg, skal minimum være 50 %.
- 4.1.4 Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse.

Der produceres i alt på ejendommen 2.700 tons gylle fra slagtesvinene og 2.256 tons dybstrøelse fra kyllingerne pr. år.

I det følgende redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering:

Der er stillet vilkår vedr. pumpning af gylle for at undgå spild og dermed minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand. Kommunen vurderer, at vilkårene om ikke-faste pumpeanlæg samt beredskabsplan vil være afgørende for at forebygge en utilsigtet forurening af det nærliggende vandløb.

I følge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 2.650 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene. Der er ikke medregnet nedbør i gyllebeholderen, da den er overdækket med teltdug. Den faste overdækning reducerer ammoniakfordampningen og lugtemission til omgivelserne.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 2.225 m³, hvilket svarer til 10 måneders opbevaring. Placeringen af gyllebeholderen fremgår af anlægstegningen i Bilag 1. Bilag 2

Gyllebeholderen opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderen skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt.

Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at foretage en behandling af husdyrgødning på bedriften under visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Dybstrøelsen i kyllingehusene fjernes efter hvert hold kyllinger, og leveres direkte til biogasanlæg. Undtagelsesvis vil det dog i korte periode være nødvendigt at lægge noget af dybstrøelsen i markstak. Rengøringsvand fra husene opsamles via afløbsrende i hvert hus, og ledes til opsamlingsbeholder med låg.

Det er en grundforudsætning for kvælstof- og fosforberegningen, at al gødningen fra kyllingeproduktionen afsættes til anden side. Derfor vilkåret til biogasanlæg.

Der stilles vilkår til mængden af dybstrøelse, der udbringes direkte fra stald, for at niveauet for ammoniakfordampning fra stald og lageranlæg ikke skal blive overskredet.

Vilkåret om afstand fra markstak til nabo har til hensigt at reducere evt. lugtgener.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

4.2 Fosforindhold i husdyrgødningen

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof (1,4 DE/ha) vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

Miljøstyrelsen har i sin vejledning om emissionsgrænseværdier fastlagt, hvor langt man kan nå ned i kg P/DE ved hjælp af den bedste, tilgængelige teknologi (BAT). Denne grænse er for slagtesvin 20,5 kg P/DE, hvilket svarer til en tilførsel på maksimalt 28,7 kg P/ha/år. Med en tilførsel på 28,1 kg P/ha/år overholder den ansøgte produktion dette krav (se vilkår 6.3.2).

Det er kun husdyrgødningen fra slagtesvinene, der indgår i vurderingerne overfor. Det skyldes som nævnt, at gødningen fra kyllingerne ikke udspreddes på egne eller forpagtede arealer, som denne godkendelse omfatter. Al gødningen afsættes til biogasanlæg, der sørger for afsætning til interesserede landmænd, se vilkår 4.1.3.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Kommunen vurderer, at projektet lever op til BAT-kravet hvad angår fosforindholdet i husdyrgødningen.

4.3 Staldteknologi

Staldtypen og ventilationssystem har indflydelse på fordampningen af ammoniak fra staldene. Der er valgt referencestaldsystem til alle staldene.

Staldsystem og de stillede vilkår om kvælstof i foderet er afgørende for, at det samlede BAT-emissionskrav er overholdt.

Sammenholdes ansøgers tiltag med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT vedr. staldteknologi.

5 Gener fra husdyrbrugets anlæg

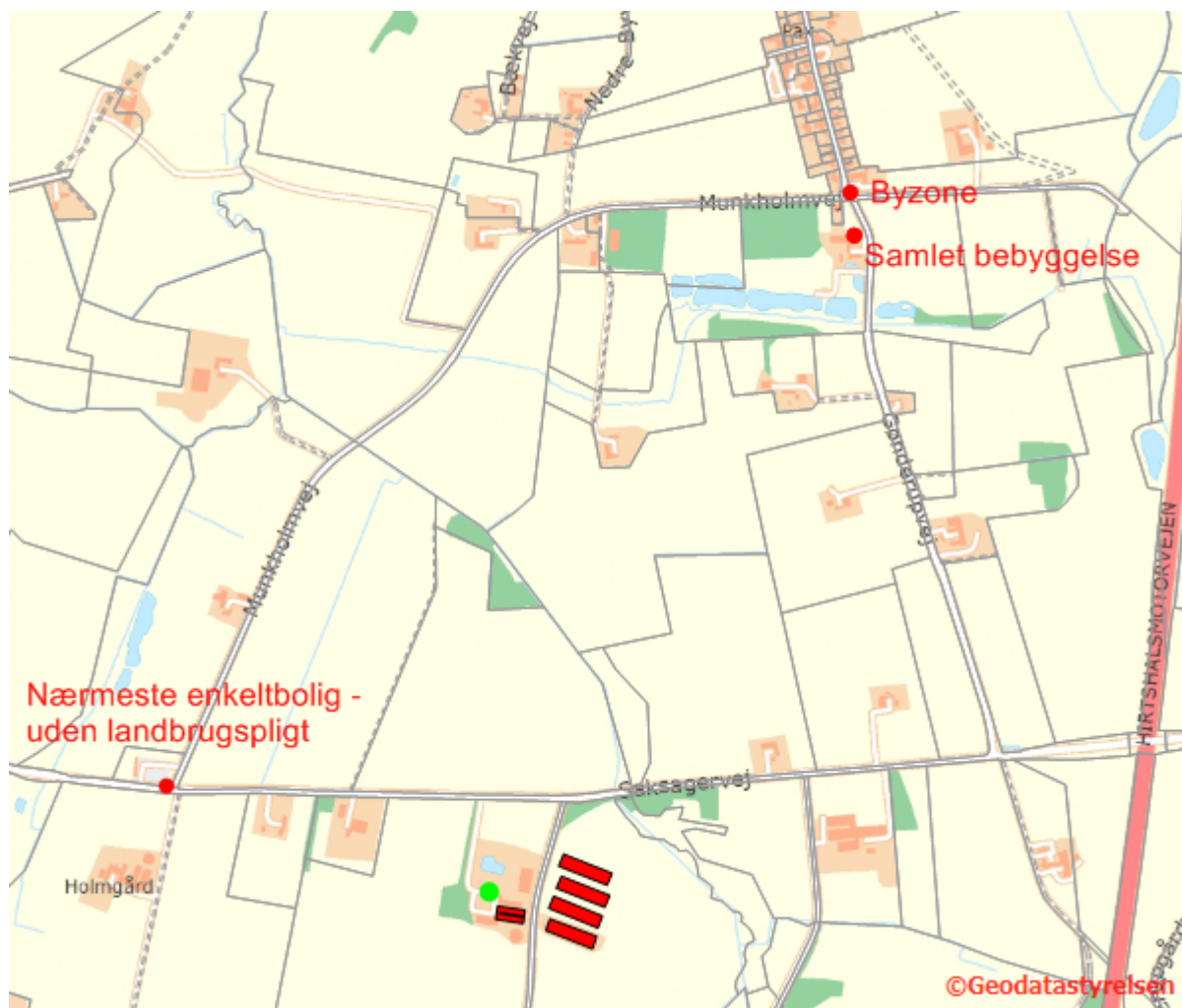
5.1 Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone / Sommerhusområde	1.267	1.415
Samlet bebyggelse	987	1.364
Enkelt bolig – uden landbrugspligt	530	760

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste "områdetyper" ses på kortet nedenfor.

Afstanden til nærmeste byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig (uden landbrugspligt)

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da svinegyllen opbevares i gyllebeholder med fast overdækning, forventer kommunen kun lugtbidrag herfra ved omrøring og udkørsel på markerne. Der vil være et lugtbidrag, når kyllingehusene tømmes og gøres klare til næste hold.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugtgenerne fra staldventilationen kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

5.2 Fluer og skadedyr

I forbindelse med husdyrhold kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige

situationer. Ansøger har oplyst, at han generelt følger miljøstyrelsens "Retningslinjer for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr".

Det er husdyrbrugets almindelige pligt, at holde stalde, lagre og andre anlæg i forsvarlig rottesikret stand. Derudover holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr. Eventuel forekomst af rotter skal anmeldes til kommunen, som derefter anviser bekæmpelse. Ansøger oplyser, at der er fast aftale med rottebekæmpelsesfirma om regelmæssig kontrol og evt. bekæmpelse.

Døde dyr opbevares indtil de bliver afhentet, efter reglerne i bekendtgørelsen herom⁷. Ansøger har oplyst, at døde dyr konkret opbevares på særlig plads i container indtil afhentning af DAKA.

Kommunen vurderer, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

5.3 Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

Da der er mere end 300 m til nærmeste nabo, vurderer kommunen, at Miljøministeriets vejledende støjgrænser i alle tilfælde er overholdt. Det giver derfor ingen mening, at stille nærmere vilkår om støjgrænser.

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler. I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er tændt lys om aftenen.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

5.4 Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og levering/afhentning af slagtesvin og kyllinger samt gylletransporter sker primært i dagtimerne. Afhentning af kyllinger til slagtning kan dog finde sted aften og nat. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, at kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Antallet af transporter fremgår af Bilag 1. Bilag 1.

⁷Bek. 558 af 01-06-2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr

6 Bedriftens påvirkninger af natur og miljø

6.1 Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 15% for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lagre er i Miljøstyrelsens ansøgningssystem beregnet til 3.941 kg N/år i nudrift og 9.563 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 5.631 kg N/år.

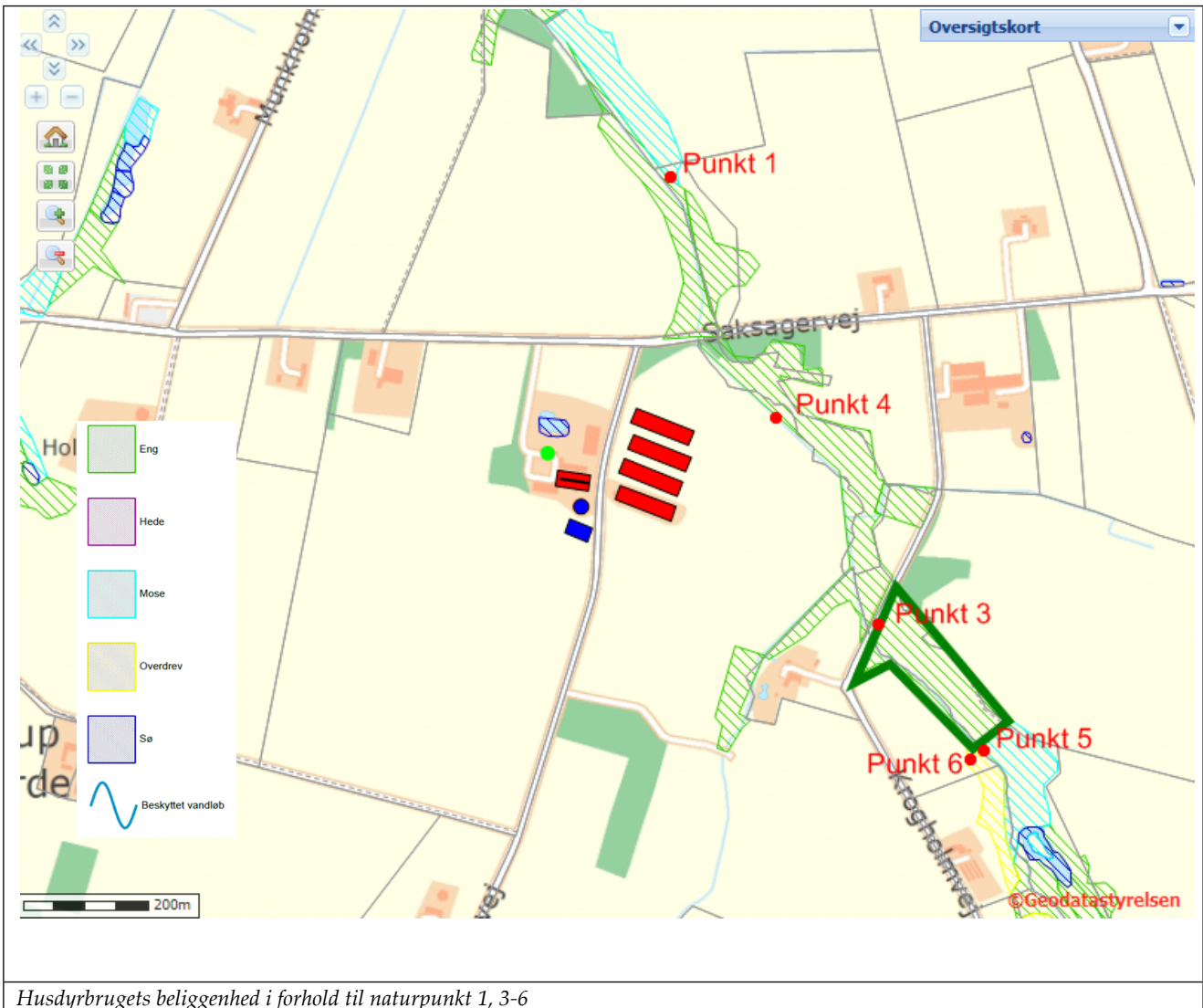
I nærheden af husdyrbruget er der ingen Natura 2000 områder (kategori 1-natur), eller naturområder omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur). Der er flere enge, moser og overdrev beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven i nærområdet

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 4 udvalgte naturpunkter (se nedenstående kort) er beregnet til 0,2 – 0,6 kg N/ha per år. I et femte punkt (punkt 4) er merbelastningen beregnet til 4,6, men området er en kultureng, der ikke er omfattet af beskyttelseskrav i naturbeskyttelsesloven.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- Vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- Ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur). Den forøgede belastning med ammoniak i naturpunkt X-X må højst være X,X kg N/ha/år og i naturpunkt X X,X kg N/ha/ år, men er beregnet til X,X kg N/ha per år.
- Vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- Vil have en neutral effekt på beskyttet natur, der støder op til ejendommens udbringningsarealer

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur. Brønderslev Kommune har samme vurdering hvad angår naturen i nærheden af arealerne der.

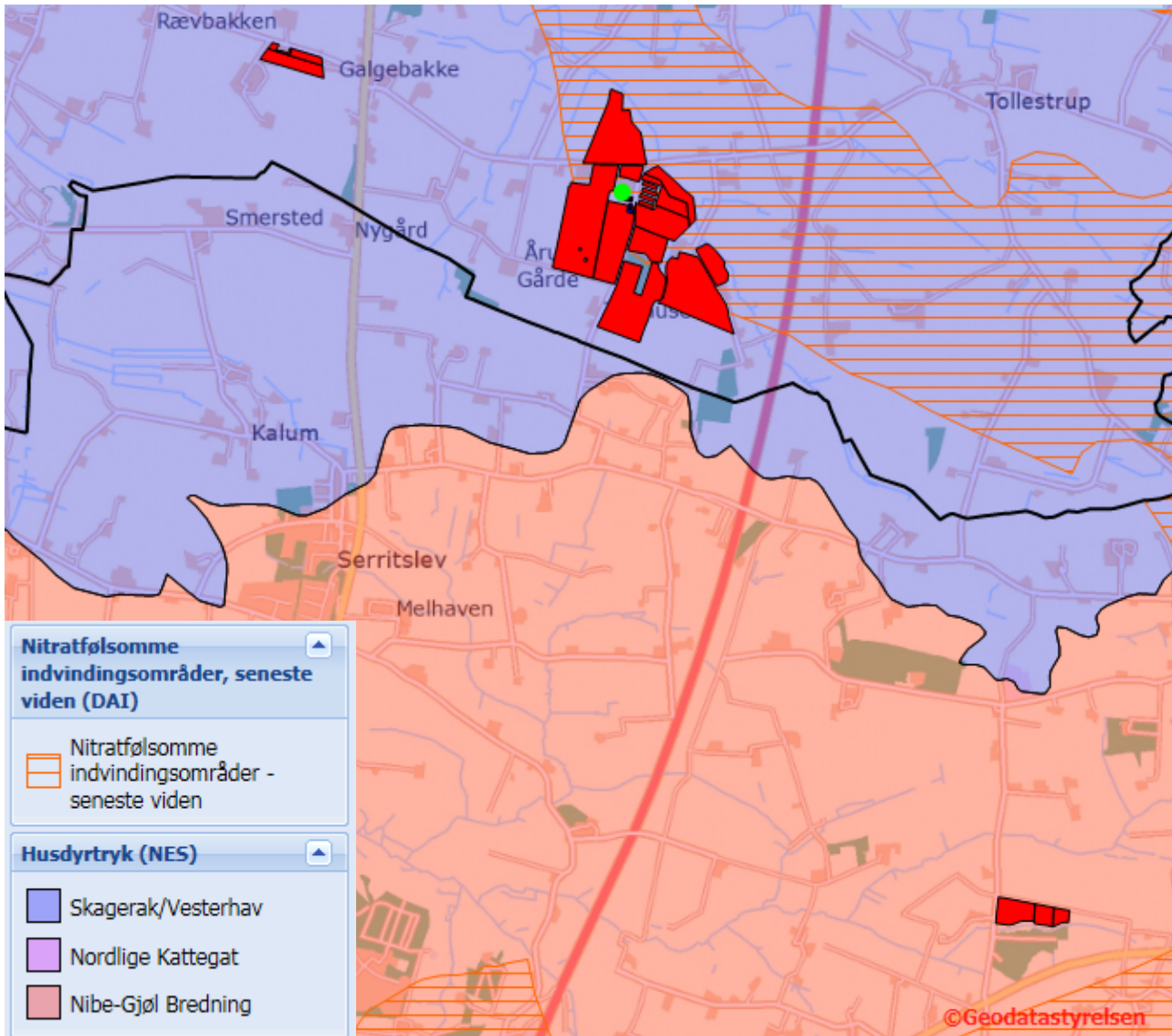

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 1. Bilag 3.

6.2 Udbringningsarealer

Til bedriften hører 98,1 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer, heraf ligger de 6,3 ha i Brønderslev Kommune. Arealerne er ifølge ansøger fratrukket eventuelle randzoner. De ejede og forpagtede arealerne modtager gylle fra op til 1,4 DE/ha, svarende til produktionen af slagtesvin. Husdyrgødningen fra kyllingeproduktionen afsættes via biogasanlæg til andre landbrug.

Udbringningsarealerne. Det nitratfølsomme indvindingsområde for grundvand er skraveret orange. Opland til Skagerak er markeret med blåt og oplandet til Limfjorden er markeret med rødt. Den tykke sorte linje er kommunegrænsen

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser

af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er desuden BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere er det BAT at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT ift. udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3 Fjord og hav

Vilkår:

- 6.3.1 På bedriften må der ikke anvendes et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 86 svarende til et S6 sædskifte, jf. bilag 6
- 6.3.2 Overskuddet af fosfor for bedriften som helhed, må maksimalt være 28,1 kg/ha/år i gennemsnit. Overskuddet er fosfor tilført arealerne med husdyrgødning, kunstgødning og lign. minus fosfor fraført fra markerne med afgrøderne

Udledning til Skagerrak

91,8 ha af bedriftens udbringningsarealer afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra husdyrgodkendelsesloven, ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak. Hjørring Kommunes detaljerede vurdering ses i **Bilag 1. Bilag 4.**

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. Skagerrak omfatter flere habitatområder.

Husdyrtrykket i det aktuelle opland har været stigende i perioden 2007 til 2014.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlsbrug. Det stillede vilkår vedr. sædskifte medfører, at den beregnede udvaskning vil blive 58,2 kg N/ha/år.

Udvaskningen fra et planteavlsbrug i samme område er beregnet til at være 60 kg N/ha/år.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

På baggrund af habitatvurderingen, er det kommunens vurdering, at projektet ikke medfører en øget påvirkning af området.

Udledning til Limfjorden

6,3 ha af udbringningsarealerne i den ansøgte bedrift afvander til Nibe-Gjøl Bredning i Limfjorden. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige "Vandplan 2009 – 2015, Limfjorden. Hovedopland 1.2". Disse arealer ligger samtidig i Brønderslev Kommune, hvis detaljerede vurdering ses i bilag 5.

Kvælstofbelastning i kummulation med andre projekter

Hvis husdyrtrykket har været stigende i perioden 2007 til 2014, kan et projekt der medfører en merbelastning med kvælstof – som udgangspunkt - ikke godkendes. Husdyrtrykket i oplandet har været svagt stigende i perioden 2007 til 2014.

Det ansøgte projekt kan dog godkendes uanset stigningen i husdyrholdet i oplandet, hvis husdyrbrugets nitratudvaskning til overfladevand ikke er større end en nitratudvaskning, der svarer til et planteavlsbrug.. Det stillede vilkår vedr. sædskifte medfører, at den beregnede udvaskning vil blive 58,2 kg N/ha/år. Udvaskningen fra et planteavlsbrug i samme område er beregnet til at være 60,0 kg N/ha/år.

Kvælstofbelastning fra projektet i sig selv

I ovenstående afsnit er der argumenteret for, at udvaskningen i ansøgt drift med anvendelse af husdyrgødning er mindre, end udvaskningen ville have været for et planteavlsbrug på de samme arealer. Når projektet ikke påvirker et marint Natura 2000-område **i kummulation** med andre projekter, så vil projektet heller ikke påvirke Natura 2000-området **i sig selv**.

Fosforbelastning

Påvirkningen fra arealerne i Brønderslev Kommune i det konkrete projekt udgør 0.0007% og dermed langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Nibe-Gjøl Bredning. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at projektet ikke i sig selv kan give anledning til væsentlig fosforpåvirkning af det marine Natura 2000-område i Nibe-Gjøl Bredning.

Husdyrgodkendelsesloven stiller derudover konkrete krav til arealer, der ligger i fosforklasse 1, 2 eller 3. 1,11 ha af bedriftens arealer ligger i fosforklasse 2, hvor kravet er, at der maksimalt må være et overskud af fosfor på 2 kg/ha/år. Kravene til belastningen med fosfor af arealerne, kan ikke stilles til enkelte marker, og beregnes derfor som et gennemsnitskrav for alle bedriftens udbringningsarealer. Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at gennemsnitskravet her skal være maksimalt 28,1 kg P/ha/år. Med de stillede vilkår vedr. fosfor viser beregningen, at overskuddet af fosfor i den ansøgte bedrift vil være 13,5 kg P/ha/år. Fosforkravet er dermed overholdt.

6.4 Grundvand

Ca. 82,56 ha af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Der er ikke udarbejdet indsatsplan for beskyttelse af grundvandet for området.

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om, at udvaskningen fra udbringningsarealer i sådanne områder ikke må øges fra nudrift til ansøgt produktion, hvis den i efter-situationen er over 50 mg nitrat/liter.

Med vilkåret vedr. sædskifte (afsnit 6.3) viser beregningerne i Miljøstyrelsens ansøgningssystem, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen falder med 7 til 9 mg nitrat pr. liter fra nudrift til ansøgt produktion. Lovens krav er dermed opfyldt.

7 Egenkontrol, management og alternative løsninger

7.1 Management og egenkontrol

Vilkår:

7.1.1 Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

- *Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkraft, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres*
- *Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år)*
- *Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (E-kontrol)*
- *Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge efter behov, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes*
- *Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke*
- *Gylletanken bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant*
- *Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes, og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt*
- *Kyllingeproduktionen er omfattet af KICK-miljøprogrammet*
- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Staldafsnittene er tilkoblet alarmanlæg*

Den nævnte beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v.. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

I forbindelse med ansøgningen er der derudover indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkluder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i bilag 1

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til ventilationsforhold og forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår, og at det ansøgte på de to områder lever op til kravet om BAT.

7.2 Alternative løsninger

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for alternativer og 0-alternativer i forhold til det ansøgte. Ansøgers redegørelse er gengivet i kursiv.

Alternativet til det ansøgte projekt vil være udbygning af stalde til kyllingeproduktion på en anden adresse. Det planlagte anlæg ligger imidlertid optimalt i forhold til naboer og bymæssig bebyggelse. Med udvidelsen opnås en harmonisk bedrift. Samtidig er ejendommen placeret optimalt i forhold til natur og naboer og vil derfor medføre en meget begrænset påvirkning af omgivelserne. Det er derfor ansøgers konklusion, at den valgte placering er optimal.

I forbindelse med ansøgningen er hele miljøstrategien for ejendommen tænkt igennem og man har vurderet effekten af at placere de nye stalde på andre lokaliseringer. Anlæggets størrelse er defineret ud fra økonomiske beregninger, som viser, at en rentabel produktion i nyt anlæg skal op i disse størrelser.

0-alternativet vil medføre, at ejendommens produktion stagnerer. og på sigt vil man have svært ved at leve op til de produktionsmæssige krav som bl. a. aftagerne stiller.

Det er et absolut must at husdyrholdet på ejendommen kan udvides for at kunne udbygge gode produktionsresultater og fortsætte den effektive produktion på stedet.

Den overskydende dybstrøelse afsættes til biogasanlæg. Herved mindskes næringsstofbelastningen af arealerne, samtidig at dybstrøelsen anvendes til energiproduktion og samtidig med til at reducerer CO2 udslip fra ejendommen.

Med udvidelsen lever produktionen op til de skærpede krav til BAT. Der investeres således i ny teknologi til at reducere belastningen fra kyllingefarmen. Samtidigt lever kyllingefarmen om til de skærpede krav til udbringning af husdyrgødning, herunder fosfor -og nitratklasser. Disse miljøforbedringer vil udeblive hvis ikke udvidelsen gennemføres.

8 Bilag

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Miljøtekniske data	Ansøgningsnr. 82440	Dato 23.10.2015
Oplysninger om ejendommen: Saksagervej 190, 9760 Vrå		

A. Ventilation af driftsbygninger					
Bygning nr.	Antal afkast	Afkast højde, m	Afkast højde, over tag	Overtryk/undertryk/andet	Bemærkninger
6-9	13	7,5	0,7	Undertryk	Multi-Step
2	5	-	-	Undertryk	-
Bemærkninger: Nødventilation er placeret i gavle					

B. Spildevand				
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)				
Vaskeplads				
Tagvand fra stalde				
Bemærkninger:				

C. Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	19.500 l	19.500 l	Bygning 4
Fyringsolie	22.600 l	110.000 l	Udvendig bygning 6
Benzin	-		
Smøreolie	100 l	100 l	Bygning 3

Halm til halmfyr	-	-	-
Kunstgødning	35.000 kg	35.000 kg	Bygning 4
Indkøbt foder	900.tons	2.500 tons	Udendørs siloer
Strøelse - Spåner	15.360 kg	42.000 kg	Bygning 4
Pesticider	Efter behov	Efterbehov	Frostfri Container
Kemikalier/rengøring og desinfektion	400 l	1.100 l	Frostfri Container
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	181.800 Kwh	500.000 kwh	
Drikkevand og vaskevand (drift)	6.700 m3	19.000 m3	
Andet			
Bemærkninger:			

D. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Køb af kyllinger	357.000	1.505.000	-	-	8	8
Salg af kyllinger	300.000	1.410.000	7.000	7.000	45	200
Døde dyr 3%	9.000	95.000	-	-	50	50
Indkøbt foder	900 tons	2.500 tons	30 t	30 t	30	85
Eget korn (hvede)	3.300 hkg	3.300 hkg	12 t	12 t	275	275
Spildevand	200 m3	800 m3	10 t	10 t	20	80
Strøelse (spagnum)	15.360 kg	42.000 kg	18 t	18 t	1	4
Dybstrøelse	390 t	1.500 t	20 t	20 t	20	75
Gylle	2700	2700	20t	20t	135	135
Træpiller	15 tons	40 tons	20t	20t	1	2
Dieselolie	19.500 l	19.500 l	1.800 l	1.800 l	10	10
Fyringsolie	22.600 l	60.000 l	4.000 l	4.000 l	6	15
Andet						
Bemærkninger:						

E. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Container	Kommunal ordning
Døde dyr	Container	DAKA
Landbrugsplast	-	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	-	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	-	Kommunal ordning
Emballage fra sprøjtemidler	Bygning 3	Kommunal ordning
Rester af sprøjtemidler	Bygning3	Kommunal ordning
Spildolie	Bygning3	Kommunal ordning/værksted
Oliefiltre	Bygning3	Kommunal ordning/værksted
Akkumulatorer	Bygning3	Kommunal ordning/værksted
Dæk	-	Kommunal ordning/værksted
Jern/metal	Bygning4	Produkthandler
Spraydåser	Forrum	Kommunal ordning
Lysstofrør	Bygning3	Kommunal ordning
Elektronisk affald	Bygning3	Kommunal ordning
Andet		
Bemærkninger:		

F. Støjkloder			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation	Døgndrift	Multi-Step/frekvensm.	Tagflade v. rygning
Nødventilation	Efter behov		
Foderanlæg	16 timer pr. døgn		
Højtryksrensere	1 dag pr stald når staldene tømtes		
Indsætning af kyllinger	8 x pr. år		
Kyllinger til slagteri	8 x pr. år		
Bemærkninger:			

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁸. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁹. Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt¹⁰. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne¹¹.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om hømoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug¹².

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹³.

⁸ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

¹¹ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹² Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹³ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegning som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lagre er i Miljøstyrelsens ansøgningsystem beregnet til 3.941 kg N/år i nudrift og 9.563 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 5.631 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er "Nymølle Bæk og Nejsum Hede (EF-habitatområde 217), der ligger omkring over 13 km østsydøst for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen, og alle ligger mere end 9,5 km. fra Natura 2000- områder.

Da driften af husdyrbruget ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

Kategori 2- natur

Det nærmeste kategori 2-natur ligger mere end 3,5 km fra driftsbygningerne.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere enge og moser, samt et overdrev og en sø beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. X). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år. For naturområder, hvor depositionen er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at det ikke er nødvendigt at foretage en vurdering af den berørte natur. For naturområder, hvor depositionen er beregnet til mere end 1,0 kg N/ha/år, kan kommunen efter en konkret vurdering af naturområdet, tillade en højere deposition.

Naturpunkt 1:

En mose på ca. 1,9 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Tålegrænsen for mose ligger i intervallet 10 - 15 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 10,3 kg N/ha per år.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur (se tabel 1).

Naturpunkt 3:

En eng på ca. 2,0 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Engen er en af flere langs Vrejlev Møllebæk. Tålegrænsen for ferske enge ligger i intervallet 15 - 25 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 10,3 kg N/ha per år.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur (se tabel 1).

Naturpunkt 4:

En eng på ca. 5,9 ha. Engen er imidlertid en kulturing, hvorfor den ikke er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3.

Naturpunkt 5:

En mose på ca. 0,7 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Tålegrænsen for mose ligger i intervallet 10 - 15 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 10,3 kg N/ha per år.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur (se tabel 1).

Naturpunkt 6:

Et overdrev på ca. 1,3 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 15 - 25 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 10,3 kg N/ha per år.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur (se tabel 1).

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1, 3-6, se tabel 1).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget eller udbringningsarealerne. Der er ca. 1,6 km til nærmeste areal, hvor bilag IV arter er registreret. Følgende arter omfattet af bilag IV kan dog have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Odder *Lutra lutra* og flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 2,4 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER" omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".

Natura 2000

1. N-2000 længere væk end 500 m

Nærmeste Natura 2000 område er "Nymølle Bæk og Nejsum Hede (EF-habitatområde 217), der ligger over 9 km fra udbringningsarealerne. Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet. Se i øvrigt vurdering af kvælstofbelastning fra stald og lager under afsnittet 'Natura 2000'.

Øvrig beskyttet natur

Udbringningsarealerne støder ikke op til beskyttede naturarealer.

A. Der har været udbragt husdyrgødning på markerne i nudrift

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Øvrige bemærkninger

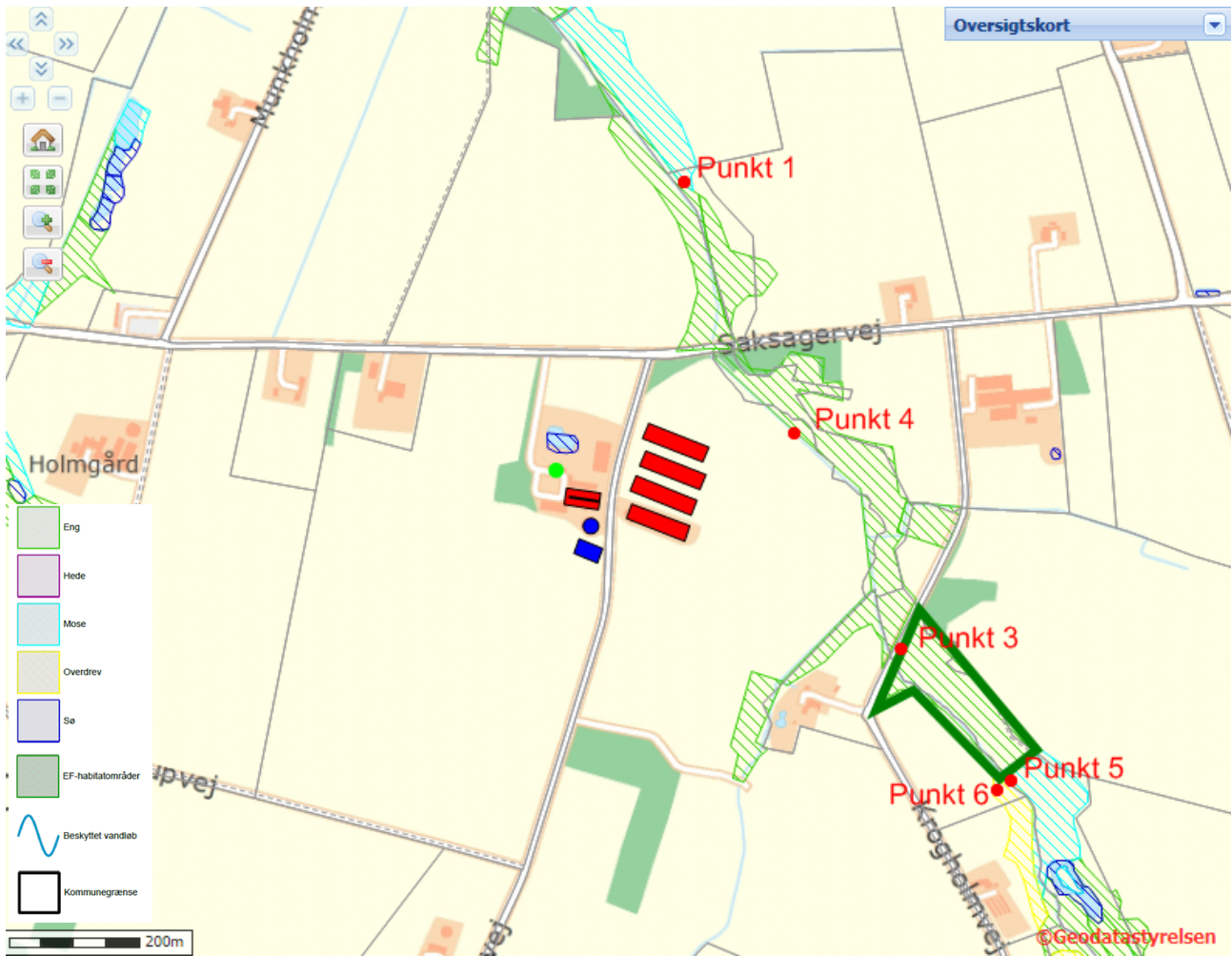
Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Tabel 1: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter:

Naturpunkt	1	3	4	5	6
Naturtype	Mose	Eng	Kulturreng	Mose	Overdrev
Natur-kategori	3	3	3	3	3
Naturkvalitet	i.r.	i.r.	i.r.	i.r.	i.r.
Vurderingsmetode*	C	C	C	C	C
Tålegrænse (kg N/ha per år)	10 - 15	15 - 25	ingen	15 - 25	10 - 20
Baggrundsbelastning (2014) (kg N/ha per år)	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,6	0,6	4,6	0,2	0,2
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	(1,0)	(1,0)	(1,0)	(1,0)	(1,0)
Afstand fra stald og lager til naturpunkt (m)	480	450	215	700	700
Planstatus (KP 2013)	Værdifuldt landbrugs- område	Værdifuldt landbrugs- område	Værdifuldt landbrugs- område	Værdifuldt landbrugs- område	Værdifuldt landbrugs- område

*Vurderingen er foretaget ud fra metode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.). Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald/lager til naturpunktet.

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1, 3-6 (rød prik).

Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkning af Skagerak. Hjørring Kommune

Af de i alt 98,1 ha, afvander de 91,8 ha til Skagerak. Disse ligger samtidig i Hjørring Kommune. De resterende 6,3 ha ligger i Brønderslev Kommune, og afvander til Limfjorden.

91,8 ha af udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattagat og Skagerrak.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de to sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattagat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har derfor valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

- 1) Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 %, hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
- 2) Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområde", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Miljøstyrelsens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter

kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5 % - grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 1.272.000 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.242 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹⁴ fra et ansøgt projekt udgøre 62 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 6.889 ha i den ansøgte produktion, med en reduktionsprocent 25, og en merudvaskning fra husdyrgødningen på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 64 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor, skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 3.200 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 40.000 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2014 er sket en stigning i det samlede antal DE fra 77.263 til 78.309.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlsbrug.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet udvaskningen fra projektets arealer til at blive

58,2 kg N/ha/år – med det vilkår Hjørring Kommune har stillet vedr. sædskifte. Udvaskningen fra et planteavlsbrug i samme område er beregnet i til at være 60,0 kg N/ha/år.

¹⁴ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

Kommunen vurderer, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Skagerrak, der er en delmængde af "Nordlige Kattegat og Skagerrak". Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt¹⁵. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

¹⁵ Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen.

Bilag 5. Detaljeret vurdering af påvirkning af Limfjorden. Brønderslev Kommune.

Nedenstående tabel viser, hvorledes bedriftens arealer er beliggende i forhold til kvælstoffølsomme områder i Brønderslev Kommune.

Udbringningsareal [ha]	Nitratklasse 0 [ha]	Nitratklasse I [ha]	Nitratklasse II [ha]	Nitratklasse III [ha]
6,34	0	0	6,34	0

Begge marker er beliggende i nitratklasse II. På arealerne inden for nitratklasse II er der efter godkendelsesbekendtgørelsen krav om, at der alene må udbringes 65 % af den husdyrgødning, som harmonireglerne ellers giver mulighed for. Der kan dog udbringes mere husdyrgødning, hvis der benyttes virkemidler såsom ekstra efterafgrøder eller et ændret sædskifte. Ansøger har valgt et andet sædskifte end referencesædskiftet som virkemiddel, og der er derfor fastsat vilkår herom.

Ifølge ansøgningsmaterialets beregninger må der i gennemsnit udbringes 1,37 DE/ha (DE_{max}) svarende til en udvaskning på maksimalt 66,2 kg N/ha fra rodzonen. Det reelle dyretryk er 1,4 DE/ha (DE_{reel}) og den reelle udvaskning er på 58,2 kg N/ha. Kravet til maksimal kvælstofudvaskning er således overholdt, da den reelle udvaskning er mindre end den maksimale udvaskning.

Vurdering af eventuel skadevirkning af kvælstof og fosfor til overfladevand, herunder marine Natura 2000-områder

Kvælstof (nitrat)

Miljøstyrelsen har fastlagt 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke vil medføre skadevirkning på overfladevand som følge af nitratudvaskning.

1. Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007 (projektet i kumulation med andre planer og projekter)
2. Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 % hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret (påvirkning fra projektet i sig selv)

Kvælstof i relation til oplandet til Nibe-Gjøl Bredning

Arealerne afvander til Ry Å, som afvander til Nibe-Gjøl Bredning. Nibe-Gjøl Bredning er en del af Limfjorden. Forholdene i Limfjorden er beskrevet i "*Vandplan 2009-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2*". De arealer i Brønderslev Kommune, som afvander til Limfjorden, har næsten alle Nibe-Gjøl Bredning som recipient. Nibe-Gjøl Bredning er udpeget som habitatområde 15 "*Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal*". Området er tillige fuglebeskyttelsesområde (F1).

Størstedelen af oplandet til Nibe-Gjøl Bredning er karakteriseret som "Oplande til meget sårbare Natura 2000-områder".

Afskæringskriterie nr. 1 – Påvirkning i kumulation med andre planer og projekter

Husdyrholdet i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning har været svagt stigende fra 2007 til 2015. I henhold til datamaterialet fra www.jordbrugsanalyser.dk er det steget fra 94.624 DE i 2007 til 97.102 DE i 2015, hvilket svarer til en stigning på ca. 1,9 %. Antallet af dyreenheder er opgjort på baggrund af data fra det Centrale Husdyrregister (CHR).

Det vurderes, at der ikke er andre betydelige kilder til nitratudvaskning, der har givet anledning til stigende nitratudvaskning i det aktuelle opland i perioden fra 2007 og fremefter.

Det ansøgte projekt kan godkendes uanset stigningen i husdyrholdet i oplandet, hvis husdyrbrugets nitratudvaskning til overfladevand ikke er større end en nitratudvaskning, der svarer til et planteavlsbrug. Dette fremgår af Miljøstyrelsens digitale vejledning samt praksis fra Natur- og Miljøklagenævnet (jf. eksempelvis NMK-133-00068 af 24. november 2011).

I ansøgt drift og med anvendelse af husdyrgødning vil der efter udvidelsen være en udvaskning på 58,2 kg N/ha/år. I et tilsvarende planteavlssædskifte ville udvaskningen uden virkemidlet sædskifte og uden brug af husdyrgødning have været 60,0 kg N/ha/år. Det er således dokumenteret, at udvaskningen er mindre i ansøgt drift, end den ville have været for et planteavlsbrug på de samme arealer, hvor der kun anvendes handelsgødning. Som konsekvens heraf kan der ses bort fra stigningen i husdyrholdet i oplandet til Nibe-Gjøl Bredning.

Afskæringskriterie nr. 2 – Påvirkning fra projektet i sig selv

I ovenstående afsnit er der argumenteret for, at udvaskningen i ansøgt drift med anvendelse af husdyrgødning er mindre, end udvaskningen ville have været for et planteavlsbrug på de samme arealer. Når projektet ikke påvirker et marint Natura 2000-område **i kumulation** med andre projekter, så vil projektet heller ikke påvirke Natura 2000-området **i sig selv**.

Vurdering af eventuel skadevirkning af fosfor til overfladevand, herunder marine Natura 2000-områder

Fosfor i relation til oplandet til Nibe-Gjøl Bredning

Ifølge retningslinjer fra Miljøstyrelsen skal der foretages en vurdering af, hvorvidt et projekt i sig selv kan påvirke habitatområder med hensyn til fosfor. Brønderslev Kommune har vurderet, at den samlede påvirkning af Nibe-Gjøl Bredning med fosfor er 43,9 t P pr. år¹⁶.

¹⁶ Udregnet ud fra forudsætninger i "Udkast til Vandplan 2010-2015, Limfjorden, Hovedopland 1.2, Forhøring, januar 2010". Forudsætninger fra udkast til Vandplan: P-afstrømning på 0,5 kg pr. ha pr. år (af læst ud fra figur 2.4.2). Desuden ud fra en forudsætning om et dyrket areal i oplandet på 65 % og et udyrket areal på 35 %. Fra det udyrkede areal er der regnet med et tab på 0,08 kg P pr. ha pr. år.

I forhold til Saksagervej 190 kan beregningerne for fosfor ses af nedenstående tabel.

Saksagervej 190 – Beregning for fosfor		
Areal til udbringning		6,34 ha
Fosforoverskud		13,5 kg P/ha/år
Forøgelse i godkendelsesperioden på 8 år	13,5 kg P/ha/år x 8 år	108 kg P/ha
Forøgelse ift. en samlet fosforpulje på 2.000 kg pr. ha i pløjelaget ¹⁷	108 kg P/ha / 2.000 kg P/ha	5,4 %
Worst-case udvaskning af fosfor ¹⁸	(standardværdi)	1 kg P/ha/år
Worst-case udvaskning fra projektet	6,34 ha x 1 kg P/ha/år	6,34 kg P/år
Worst-case påvirkning fra projektet ift. den procentvise forøgelse i godkendelsesperioden	6,34 kg P/år x 0,054	0,34 kg P/år
Ansøgt forforbidrag af det samlede fosforbidrag til Natura 2000-området	0,34 kg P/år / 43.900 kg P/år	0,0007 %

Tabel 2: Beregning for fosfor

Påvirkningen fra arealerne i Brønderslev Kommune i det konkrete projekt udgør 0,0007 % og dermed langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Nibe-Gjøl Bredning. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at projektet ikke i sig selv kan give anledning til væsentlig fosforpåvirkning af det marine Natura 2000-område i Nibe-Gjøl Bredning.

¹⁷ I henhold til forudsætninger i digital vejledning fra Miljøstyrelsen.

¹⁸ I henhold til forudsætninger i digital vejledning fra Miljøstyrelsen.

Bilag 6. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens notat om Standardsædskifter og referencesædskifter af 08.02.2012

Kriterier for svine og plantesædskifter		Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Erter	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
S1	Ref. lerjord < 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	96	20
S2	Ref. lerjord > 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	93	20
S3	Ref. sandjord < 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	100	40
S4	Ref. sandjord > 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	98	40
S5	Frøsædskifte < 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	89	30
S6	Frøsædskifte > 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	86	30
S7	Roesædskifte < 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	90	40
S8	Roesædskifte > 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	88	40
S9	Frø+roesædsk. < 0,8 DE/ha		I alt > 15 % i alt + min. 5 % frøgræs			0-10 %	89	40
S10	Frø+roesædsk. > 0,8 DE/ha					0-10 %	88	40
S11	Kartoffelsædsk. < 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	97	40
S12	Kartoffelsædsk. > 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	96	40
S13	100 % vintersæd	< 17½%					102	0
S14		17½-22½%					100	0
S15		22½-27½%					99	0
S16		> 27½%					97	0